

NGUYEN HONG NHUNG

Férfi a piacról

Tíz évvel ezelőtt a városi parkban találkoztak utoljára. A férfi egy kőpadon cigarettázva bámulta a játszadozó gyerekeket. A nő a virágágyások között sétálva vette észre a férfit, a hajdani iskolatársat. Beszédbe elegyedtek, mindenféle dologról beszélgettek, izgalmas dolgokról és érdektelenekről, világot megváltó tervekről és jelentéktelen dolgokról, de mindenből a jövő iránti aggodalom jött elő. Újra és újra.

– Nincs mit tenni, el kell menni – mondta a férfi.

– Jól mondd. Egyébként a jövő héten utazom, mindig egy másik égboltról álmodoztam.

Évekkel később újra találkoztak. A férfi semmibe révedő tekintetét most is füstfelhő burkolta homályba. Igaz, most nem egy városi park kőpadján ücsörgött, hanem egy óriási vasdoboz sarkában, áruk tömkelege között. Az óriási vasdoboz valójában egy leselejtezett áruszállító konténer volt, amelyet ezrével használnak árusító pavilonnak a XX. század végi kelet-európai piacokon. Nem messze tőle egy ázsiai nő – kezében egy számológéppel – küzdött az áruk között turkáló kisebbfajta tömeggel. Időnként az asszony hangos kiáltására reagálva a férfi kényszeredetten feltápáskodott, hogy semmitmondó, kifejezéstelen arccal – mint akinek semmi köze sincs ahhoz, ami körülötte történik – vegyen részt az áruk eladásában. Amint egy kicsit csillapodott a tömeg, vissza is vonult a konténer sarkába, és ismét füstbe burkolózott.

– Szia, – szolt a nő, amint észrevette a férfit.

– Te? Itt?

– Nem egészen. Én vidéken élek. Jól vagy?

– Elvagyok... – Válaszolt unottan a férfi, mint akinek nincs kedve beszélgetni, s még kevésbé visszaemlékezni hajdani ismeretségükre. Nem lévén jobb ötlete, a nő gyors léptekkel tovább állt, de a konténer sarkában füstölgő férfi látványa tovább kísértette. Aztán teltek-múltak a napok, a hónapok, az évek.

A piac gyökereiktől elszakított életek gyűjtőhelyévé vált, ahogy az erdei tisztás a fáiktól elszakított, a szélben pörögve, forogva szálló, majd fáradtan, szédelegve leszálló, s a talajon – mindegy, hogy hol, csak jusson egy tenyéryni föld – megtapadó falevelek gyűjtőhelyévé.

Néha összefutottak a piacon. Ilyenkor egy rövid mosolyt, pár udvarias szót követően ment mindenki a maga dolgára. Mintha jelenlétük ebben a világban mindent elmondana szavak nélkül a hazájukat távolba cipelők lelkeről. A nő szíve azonban fájdalmasan összeszorul, valahányszor eszébe jut a hajdani parkbéli találkozás, a kék égbolt és a vágyakozás a fejük felett kéklő égnél kékebb, ragyogóbb távoli égboltok iránt.

Ahogy telnek-múlnak az évek, úgy kerülnek az emberek egyre távolabbra az emlékeiktől, hajdani gondjaiktól, bánataiktól, a késztetéstől, ami útnak indította őket. A piaci élet, a létért való mindennapi küzdelem az esőben, hóban lecsupaszította a lelküket, úgy teregetve ki a jelenbe, mint egy hiper-realista festmény ecsetvonásait a vászonra.

Aztán a volt osztálytárs képe mellett férfiarcok sokasága sorakozott fel a nő agyában. Itt, a piac kapuja mellett egy kövér alak alkudozik a vevőivel, miközben az asszonya műanyag zsákokban átadott árukkal pecsételi meg az alkudozás eredményét. Amott egy hosszú, szikár figura hangosan ordibálva irányítja segédeit, amint azok egy árukkal toronymagasan megrakott kocsit próbálnak épségben belavírozni egy raktárkapun. Aztán kicsit arrébb egy toprongyos figura ásítózva várakozik valamire egy halom bála tetején heverészve, egy másik meg bamba vigyorral bámul a semmibe, vagy valamibe, amit csak ő lát ... Ők a piac férfijai.

Vannak életek, amelyek összesűrösödnek, mint a sár egy tócsában a zivatar után, amikor a föld és a víz összekeveredik. Sokak élete vált ilyen sártócsává, aztán egyszer, ha a velük született büszkeség hatására felébrednek, s rájönnek a létben betöltött valódi pozíciójukra, akkor az életük olyan lesz, mint egy kisebb betegség, amely nem okoz halált, de leveri a lábukról és nyomorultakká teszi őket.

Egy napon a nő döbbenettel vegyes rémülettel vette észre a férfit, amint az egy pultot támogatva iszogatót a piac egyik zsúfolt, a mocsoktól bűzlő büféjében. Rég nem futottak össze, s semmi sem maradt a hajdani park padján a gyermekek játékát bámuló fiatalemberből. Immár megöszült, az arca hol vöröslik, hol meg sápatagon halvány, tele friss és begyógyult sebhelyekkel, mintha leprás volna. Ami méginkább meglepte a nőt, hogy amilyen hallgatag, távolságtartó volt hajdan ez az ember, olyan szószátyárrá és barátkozóvá vált az idők folyamán. A szokásos biccentés után gyorsan tovább akart lépni, de a férfi megállította:

– Te vagy az? Gyere, igyál egy kortyot velem, rég nem találkoztunk.

– Szia. Nem is tudom ...

– Nem tudod, hogy mit mondj, amikor így látsz, igaz? Gyere, igyál velem. Nincs semmi baj, csak elegem lett az élet hamis, látszatimádó erkölcséből.

Aznap a nő érdeklődni kezdett a férfi sorsa iránt. Mint mindenki másé ezen a helyen, a férfi élete is a piac egyik sarkából a másikba, az egyik áruféleségtől a másikig sodródott. Családjának az élete is a megszokott oszlopok körül forgott: piac, pénz, áru, gyerek, tartózkodási, letelepedési engedély, lakás, ... Üres kézzel érkezett, mint mindenki más, s eljutott oda, hogy rendelkezett mindazzal, amiről fiatalemberként csak álmodozott: saját lakás, kocs,

pénz. Valami mégis hiányzott, és ezt a hiányérzetet ördögi módon az alkohol oldotta a legjobban. Inni kezdett.

Egyszerre megvilágosodott. Kedves régi osztálytársa immár egy lett a piac férfijai közül. Olyan, mint még ezernyi körülötte, itt a piacon. Nézte őket, s fájt a felismerés, szorította a lelkét, és írni kezdett, hogy könyörítsen a lelkén, hogy megszabaduljon e szorítástól.

Első történet:

Álmodozás

Kedvetlenül nézte, amint a felesége és a két alkalmazottja kipakolja a reggeli nyitáshoz az árukat. Senki sem figyelt rá, senki sem szólt hozzá vagy egymáshoz, tették a szokásos mindennapi dolgukat. Ő meg csak nézte őket, napról napra. Unottan, kedvetlenül, soha részt nem kérve a teendőkből. A felesége már megszokta, vagy csak beletörődött, hogy a nap huszonnégy órájában kell elviselnie a férfi létezését. Az alkalmazottak is hozzászoktak már ahhoz, hogy csak az asszony dolgozik napkeltétől napnyugtáig, az úr meg egyszerűen csak van, mint aki teljesen felesleges. Pontosabban, nem is maradt olyan munka, amit neki szántak.

Amikor befejeződött a kirakodás, a férfi még mindig csak állt szótlanul, könyörgő tekintettel bámulva az asszonyt. Mint mindig, most is az asszony adta fel hamarabb:

– Nesze. Itt a pénz, de csak mértékkel igyál – morogta.

A férfi elrohant, majd percekkel belül ismét megjelent egy kis, átlátszó folyadékkal teli üveggel a kezében, arcán és tekintetében olyan túlradó örömmel, amely egyébként csak a kisgyermeken látható, amikor hosszú könyörgés után megkapják a rég vágyott játékszert. Behúzódott kedvenc sarkába, az üveg tartalmából töltött egy piciny csészébe, majd apró kortyokban szopogatva, élénk tekintettel nézett ki a világba. Szeretettel nézte a megszokott látványt, amint a megnyíló kapukon beáramlanak a magukat elefántlábukon vonszoló kövér öregasszonyok, a mérges tekintetű és rosszkedvű öregurak, s köztük, szinte tánclepekkel a karcsú, fiatal lányok.

A második csésze után már egészen boldognak érezte magát.

Verssorok tolultak valahonnan az agyába. Istenem, de szívesen elszavalnám valakinek. Bár csak lenne egy megértő barátom, csak egy, akivel el lehet beszélgetni, akivel el lehet merengni egy-egy verssoron, hozzátéve, vagy elvéve egy szót belőle, hogy szebb legyen. Mennyivel tökéletesebb lenne az élet.

De nincs senki. Sokan vannak körülötte, de senki sem figyel rá. A felesége csak a pénzt számolja, az alkalmazott leányzó meg valakinek mutogat egy ruhadarabot,

míg a fiú valamelyik nagykereskedelmi vevő árúját cipeleli annak kocsijához. A vevők sem különbek. Néhány idős asszony a himzett blúzok között válogat, néhány fiatalasszony meg a gyermekruhák között. Szomorúság öntötte el a férfi szívét, s leborult az előtte lévő asztalkára. Alszik? Sír? Senki sem tudja, de nem is érdekel senkit.

Valójában se nem sír, se nem alszik. Ábrándozik.

Nagyon furcsa vasárnap reggel volt. Már hajnalban napfényben úszott a piac, amely szinte azonnal megtelt, amint az első villamos elhaladt a kerítése mellett. Mintha az egész város itt tolongana a piacon. A pakolás után a felesége hirtelen hozzá fordult:

– Ma neked kell vinned az üzletet, nekem dolgom van. Majd csak délre érek vissza. Minden szükségest elmondtam a „szolgáknak”, csak arra kell ügyelned, hogy rendesen dolgozzanak – mondta, majd elrohant.

A férfi dermedten ült a konténer sarkában. Elrohant az asszony anélkül, hogy engedélyezte volna a reggeli italadagját. Bánatosan nézte az áruk előtt tolongó tömeget, s csodálkozva fedezte fel, hogy senki sem beszél. Egy idős asszony rámutatott néhány ruhadarabra, majd az alkalmazott leányra nézett, aki kis kalkulátorán mutatta a fizetendő összeget. A vevő asszonyság fizetett, s elvonult az árukupaccal. Az eladó lány intett fiú társának, aki szó nélkül hozott egy másik ugyanolyan kupacot a raktárból, s letette az épp kiüresedett helyett. – Egek! Mutogatós süketnémákkal dolgozom. Előbb vagy utóbb én is ilyen leszek – gondolta mérgesen.

A megszokott italadag nélkül íztelennek érezte az életet, s fogalma sem volt, hogy fogja kibírni az előtte álló napot. Már jó ideje, hogy az ital a leghűségesebb barátja. Jó barát, akinek a létéről fogalma sincs a sok hülye absztinensnek, vagy ha igen, akkor valamiféle „folyékony ördögnek” vélik, nem tudván, hogy ő valójában a jókedv angyala. Olyan istenség, aki nem ismeri a bánatot, az unalmat. Valahányszor az ajkához emeli az italos csészét, megjelenik, s nagy egyetértésben alkotja vele a rendezetlen rímeket, amelyek kacsaringós betűk formájában öltenek testet az agyában.

Költeményeinek egy nőolvasója kötekedve kritizálta a verseit:

– Soraidat olvasva fejre akarok állni, mint kisgyermekkoromban.

Egy tapasztalt költőtársa meg azt mondja:

– Összevissza sodródsz a verseiddel. Hol akarsz megállni?

Az irigyei meg azt, hogy:

– Nem is ő írja a verseit, hanem az ital. Csak egyszer próbálgon meg ital nélkül írni, s meglátjuk, hogy mi lesz belőle.

Aztán megpróbált ital nélkül írni, s olyanok lettek a sorai, mint az iskolás gyerekek versírási házi feladatként írt versei, amiket aztán lelkesen énekeltek szülőfalujában.

Mindegy! Az ital a vers, és a vers maga az ital! A kettő együtt meg én vagyok! – gondolta, és egészen jókedvre derült tőle, majd felállt, hogy kinyújtóztassa elgémberedett tagjait. Egyszer csak felfigyelt egy arcra, amely hol megjelenik, hol eltűnik a kiakasztott ruhatömeg mögött. Odament hozzá, egy zavarodott, szégyenlős fekete szempár nézett rá gyönyörű, dús fekete hajkoronája alól.

– Ki vagy? Kit keresel? – kérdezte.

– Én ..., hát, izé... – dadogott a lány.

A férfi összevonta szemöldökét:

– A szerelem örök. Szép vagy, mint egy verstündér. Nyugodtan tegezz! Légy az élet tavaszának az ígérete!

– Rendben – bólintott a lány. – Az a helyzet, hogy segítségre van szükségem. Szökésben vagyok.

A férfi ijedten rándult össze:

– Szökésben? Miért? Ki elől? Mi elől?

– Csendesebben! Ha segítesz, elmondom. Van pénz? – válaszolt halkán, szinte suttogva.

A férfi elgondolkodott, majd szólt:

– Várj! – és beszaladt a raktárba. Hoppá, szerencsére itthagytá a felesége a pénzes tasakot a jéghideg hűtőszekrényben.

– El mersz jönni velem? – kérdezte a lány.

– Hová?

– El innen, aztán majd megmondom.

A férfi megint elgondolkodott. Ránézett az órára. Mindjárt megjön a felesége. Egy tündér várakozik rá, mint egy valóra vált költemény. Máskor az ital hozta el az élet szépségét, most meg eljött hozzá. Hogy tehetné meg, hogy nem megy vele?

Aztán eszébe jutottak egy régi mese sorai: „Nagyapám apja elment! Nagyanyám anyja is elment!”, amit gondolatban azonnal tovább fűzött: „Asszonyomat elhagyva elmentem! Piacomat elhagyva elmentem!”, s mind a ketten kiléptek az utcára.

Később egy étteremben a lány mesélni kezdett:

– Már két napja, hogy megszöktem a táborból.

– De hogy kerültél a táborba? – kérdezte csodálkozva.

– Magamtól mentem be. Nem vittek.

Így megtudta, hogy a lány pár éve szökött el otthonról, mert világot akart látni, tudni akarta, hogy milyen Európa, milyen az a világ, amely már átlépett a XXI. századba a XX.-ből.

– És mit találtál? – kérdezte a férfi.

– Sok mindent láttam, de semmit sem értek. Úgy jártam, mint aki egy halom alkatrész előtt áll, amelyben ott van az autó összes eleme, s mégis képtelen elképzelni, hogy milyen egy autó.

– Aztán? – kérdezte türelmetlenül.

– Kóboroltam, éltem napról napra, hónapról hónapra. Mindenféle munkát elvállaltam, hogy megéljek, sok olyat is, amit utáltam, de ahhoz, hogy megértsem a látottakat, haza kell mennem.

– Hova haza? – sürgette a férfi.

– Oda, a kertbe, ahonnan elindultam.

– A kertbe? – csodálkozott a férfi.

A lány zavartan nevetett, majd csillogó szemmel mesélni kezdett:

– Tudod, a házunk kertje valóságos csodakert. Csak heverészek benne egy napot, és máris tudom, hogy mit akarok. Iskoláskoromban azt mondta a kert, hogy csináljam végig az iskolát, majd a kert mondta azt is, hogy szökjek meg a szüleim elől, és menjek külföldre dolgozni.

– És most mit akarsz megtudni?

– Nem tudom. Ezért muszáj egy napot heverésznem a kertben.

– Itt nem tudod meg, hogy mit akarsz? – kérdezte szomorúan a férfi.

– Nem. Ez itt a „holnap” világa. Itt mindenre az a válasz, hogy majd meglátjuk, majd kialakul. Itt minden van, de a gondolataimat kivéve semmi sem az enyém. Eldobtam a papírjaimat, s bementem a táborba, hogy vigyenek haza.

– Gyere. Menjünk vissza a táborba. Veled megyek... – javasolta hirtelen a férfi.

– Hosszú ideje már, hogy én sem tudom, mit akarok. Olyan vagyok, mint az iszákos a „Kisherceg”-ben, akit a kisherceg egy sor üres meg egy sor teli palack előtt talált egy bolygón.

„– Hát te mit csinálsz itt? – kérdezte tőle.

– Iszom – felelte az iszákos.

– Miért iszol? – kérdezte a kis herceg.

– Hogy felejtsek – felelte az iszákos.

– Mit? – tudakolta a kis herceg.

– Azt, hogy iszom.”

– Látni akarom a kertedet, hátha nekem is tud valami újat mondani.

Így aztán mind a ketten bementek a menekülttáborba. A kiutasításra való várakozás napjain saját maga is meglepődött azon, hogy nem hiányzott a felesége, a piac, de még az ital sem. Mintha a verstündér ismét célt adott volna az életének, s nincs szüksége többé a képzelt szárnyaira, visszatért a való életbe.

Hazájába visszatérve a lány kis kertjében ismét álomban érezte magát. Valahogy furcsán ismerősnek tűnt a kert, a virágzó dinnyefával,* a ledőléssel fenyegető fal melletti tövises kaktuszkerítéssel, az aranyárga csibékkal, akik vidáman követik kotkodácsoló anyjukat és a kapu előtti keskeny úttal, amely a folyópartra vezet.

* Papaya

Igen! Egyszer már járt ebben a kertben. A menyasszonyával jött el, hogy bemutassa a szüleit, s hosszú délutánokon át beszélgettek a boldog közös jövőjükéről. A menyasszonya egész nap boldogságtól áradozva beszélt, csak este, amikor a keskeny úton sétáltak a folyó felé, a csillagos égbolt alatt, akkor fakadt sírva.

– Mi a baj? – kérdezte aggódva.

– Félek – mondta a lány.

– Félsz? Mitől?

– A jövőtől! Félek a jövő viharaitól. Nem tudom, hogy a szerelmünk miként fogja állni az élet viharait! Hosszú az élet!

Megsajnálta a vékonyka, reszkető lányt, akinek a lelkét hirtelen átjárta a félelem. Átölelte menyasszonyát, s mélyen a szemébe nézve szólt hozzá:

– Ne félj! Bármi történik az életben, nem fogom hagyni, hogy bánat érjen téged, hogy szomorú légy. Azt meg végképp nem hagyom, hogy miattam kelljen szomorkodnod. Elhiszed?

A lány bólintott, de csak folytak a könnyei. Hozzábújt a férfihoz és könnyeivel eláztatta az ingét.

Vakító fény hatolt az agyába, s riadtan ébredt. A felesége simogatta őszbe hajló haját, s gyengéd szomorúsággal mondta:

– Menjünk haza. Bezárt már a piac! ...

A történet futótűzként terjedt a piacon. Többen is magukra ismertek, gyanakodtak, hogy róluk mintázták a történetet. Találgatták, kiről mintázta az író a történetet. Majd keresni kezdték. Volt, aki megszólította, behívta a konténerébe egy kicsit beszélgetni, elmesélni a saját történetét. Olyan is volt, aki napokig követte, de mégsem mert megszólítani, ha feléje fordult, akkor tüntetően másfelé nézett. Olyan is volt, aki azt mondta, a történet hatására újra szerelemre gyúlt a felesége iránt.

De a hajdani iskolatárs nem jelentkezett.

Aztán meglátta a férfit a büfésonon, amint egy rendetlenül telepakolt asztalnál ücsörögve szorongat egy üveget. A nő nem akart megállni, de a férfi utána szólt:

– Gyere, ülj ide, vagy félsz tőlem?

– Nem – mondta a nő, s leült, majd rögtön felpattant.

Közben a férfi rágyújtott. Szomorkás tekintetét homályba borította a füst, s egy villanásnyi mosoly suhant át ragyákkal teli, sebhelyes arcán. A részegek tipikus, szinte éneklően elnyújtott hangján szólt az elrohanó nő után:

– Szeretlek! Szeretlek, mert a lelked kristálytiszt, tudod? Tudod? ...

A nő bezárkózott irományainak lapjai közzé, mintha ettől kevésbé lenne szomorú, kevesebbet kellene gondolkodnia és kevésbé lenne magányos.

Új történetbe kezdett:

Fehérvirág

Valahányszor a nő írni kezdett, az üres, fehér lapok előtt megszünt önmaga lenni.

Hasonlóan a hegyhez, amely ködbe burkolózik naplementekor, s sziluettjében az erdő, a csúcsig kanyargó ösvények látványa homályos pontokká, írásjeleket mintázó vonalakká halványul. A ködös hegyoldal rejtélyes festménnyé változott, amely minden rávetett tekintetnek felteszi a kérdést: valójában mi van a ködös hegyoldal mögött?

Valóban. A betűkkel teleírt lapokból, mit tudnak a nőről, a betűket papírra vető íróról?

A nő egész nap jókedvű, nevetgél és viccelődik. Szíve nyitva áll, mint az ablak, amely kitarva fogadja magába az élet meleg szellőjét és napfényét. Úgy él, mint egy mintapolgár, elvégzi feladatait, teljesíti kötelességeit, és csak akkor veszi észre testének fáradságát, amikor a nap végén bedől az ágyába.

Ennek ellenére nem jön álom a szemére. Sőt! Mintha egyre távolabbra kerülne, hogy helyet engedjen leánykori álmának, amely csendesen betölti a tudatát.

A végtelenbe nyúló, fehér virágsor szegélyezte úton fut egy fiatal pár. A fiú elől, a lány kissé lemaradva. A fiú nevetve hátra tekintget, hogy lássa, mennyire tart vele lépést a társa, s időnként meg is áll, hogy bevárja, miközben kezével hadonászva sürgeti. A lány azonban csak lemarad. Minél jobban erőlködik, annál jobban. Kinyújtja a karját, szeretné, ha a fiú húzva segítené, de nem éri el. Aztán a fiú felhagy a várakozással, s hiába erőlködik a lány, egyre jobban lemarad. Aztán eltűnik a fiú a távolban, s a lány egyedül fut az úton. Magányosan, fehér virágok között.

A nő kiugrik az ágyból, tollat ragad és asztalhoz ül.

Történetek, amelyek valahonnan hozzá sodródnak, életek, amelyekhez semmi köze sincs, mégis megjelennek az előtte lévő papírlapokon. Vajon ez okozza az álmatlanságát?

Csak ül, fogja a tollat, s sehogy sem jut eszébe a fehérvirágos álom.

Aztán újra megjelent, amikor letette a tollat, s visszabújt az ágyába.

Néha, amikor könnyek között ébredt, feltette magának a kérdést: „Kit keresek?”

Aztán beköszön az ablakon keresztül a napsugár, a veszekedő verebek csicsergése, és a nő szívében meleg boldogsággal lép be az új napba.

Egy napon meglátott egy postaládát rajta egy felirattal: „Publikálást vállalunk! Kérjük, telefonszámát mellékelve dobja be kéziratait a ládába. Felvesszük Önnel a kapcsolatot.”

A nő bedobta a ládába az összes addigi írását. Minek is őrizgetné őket? Egy álombeli figurát sem bírt meg-

fogni, hogy foghatna meg akkor megannyi életet, esetet, amelyről tudomást szerzett és leírt?

A lelke megkönnyebbült, ahogy gyermekkorában is történt, amikor a leveleket elengedte a csermelyben, hogy a vízen csónakokká, hajókká válva világgá menjenek.

Aztán megszokásává vált, hogy rendszeresen bedobja a ládába az írásait. Mindennap írt, mert a nap élményeit nem tudta nem papírra vetni, világgá kiáltani, az írásban megtalálta életének célját, értelmét.

Végül eljött az a nap is, amikor megszólalt a telefon, és egy kedves hang közölte, hogy a szerkesztőség elfogadta az írásait, kötetbe rendezte és kiadta. A kiadó szeretné megajándékozni a kiadvány egy példányával, s egy kevés anyagi támogatással.

Izgatottan várta a megbeszélte napot.

A nagy nap előtti éjszakán újraírta a fehérvirágos út álmának történetét. Az álomról, amely egy vidám, élet-erős srácról szól, akit soha nem sikerült elérnie, hogy legalább egyszer az életben vidáman, boldogan egymás arcába nevetessenek, összebújhassanak, majd együtt haladjanak tovább a fehér virágok által szegélyezett úton.

Hóna alá vette a papírköteget és az izgalomtól remegve elindult a megbeszélte találkozóra.

Egy nagy ház volt a helyszín, hatalmas kovácsoltvas kapuval a bejárati ajtó előtt. Becsengetett. Beszélgetés, nevetgélés hangja hallatszott ki, amikor az ajtó s a kapu is kinyílt. A küszöbön átlépve egy férfiakból álló sorfalat pillantot meg. A szerkesztőség tagjai igen különbözőek voltak. Az egyik kopaszodó férfi tekintélyét a pocakja nyomatékosította, a másik jókedvűen nevetett karikás szemei mögül, aztán olyan is volt, aki rendetlen, gyűrött ruházatban adta tanújelét a megállás nélküli munkának ...

Nem tudta felfogni, hogy hányan vannak, milyenek. Sírva fakadt. Könnyei megállíthatatlanul záporoztak a kezében lévő kéziratra.

– Mi történt? Ki bántotta? Mondja, ki bántotta, ki sértette meg ...

– Nem. Nem! – próbálta visszafogni könnyeit – Nem bántott senki ... Csak – s a kezében lévő kéziratra mutatott – a főszereplőm meghalt! ...

Ismét egy folyam hömpölygött végig a piacon. A legújabb története.

A piac férfijai kisebb pánikba estek. Valami történt, amit nem tudnak felfogni, nem képesek megérteni, és nő van a dologban. Titkozatossá vált a nő, vonzóvá és baráti beszélgetések tárgyává, valamivé, ami viharos és ellentétes érzelmeket vált ki a piac férfijaiból, akiknek a csendes beszélgetése hirtelen abbamarad, valahányszor megpillantják őt.

A nő még csendesebben érkezett, csendben figyelte meg környezetét, és csendesen távozott.

Egyszer kapott egy cigarettás dobozból kitépett fecnit. Kihajtogatva egy verset talált benne:

Fehérvirág

Egy leány fehérvirággal álmodik.

Tévelyeg a földi létben.

Áldozatot hoz egy ragyogó pillanatért.

Dalt alkot önmagának.

Ember! Ember!

Fehér szüzesség fehérvirága.

A végtelen.

A távolság.

Kapálózás,

kapálózás.

Egy éjszaka a fehérvirágok

Sírnak fehér szirmain.

Az ég, a föld haragjában szelet, zivatart kavar.

Befejezés, amely a végtelen homályába vész.

Aztán mégis eljön a hajnal.

Melyet látva szerelmes szomjúság marad válaszolatlanul.

A nő egy fának támaszkodott, amikor úgy érezte, pillanatokra megállt a szíve. A volt iskolatárs verse, a férfit, aki elmerült az alkoholfűlésben, de a költeménye a józan felszínen maradt.

Nem kérdés többé, van egy férfi, aki eljött és megértette.

A piac szabad egének egy sarkában, a fájdalmak, bánatok éveinek, hónapjainak a helyszínén, ahol kínkeservben vergődve töltik napjaikat a lelkek, amelyek betűkbe kapaszkodva vigasztalják egymást és önmagukat, hogy együtt vándoroljanak tovább ... Vajon ez az, amitől az emberiség történelme tele van fájdalommal, s ettől lesz halhatatlanná?

Aztán hírt vette, hogy a férfi végleg a szülőföldjére költözött, ahol a napfényben fürdő pálmák zizegése egybeolvad a tenger hullámainak morajlásával.

Vajon azért ment haza, hogy tovább elmélkedjen arról, amiről valaha beszélgettek? Hogy mikor szűnik meg a te életednek, az én életemnek, hazánk népének a történelmi időszakok hullámain való sodródása?

Nguyen Dang Lien fordítása

Nguyen Hong Nhung (1953, Vietnam) író, műfordító. Alapiskolái elvégzése után került Magyarországra, az ELTE-n végzett, 1978 és 1989 között Hanoiban a Szociológiai Intézet munkatársaként dolgozott. 1989-ben telepedett le Magyarországon.

Du Thi Hoan (1947) Hanoiban él, költő, fordító, újságíró.